

Magnesia Litera: psaní, ženy, zpěv

Nová scéna Národního divadla v Praze hostila v úterý literáty; re-spektive se tu předávala ocenění Magnesia Litera za nejlepší literární díla uplynulého roku, a to v deseti kategoriích.

Knihou roku se stala báseň v próze Točité věty od spisovatelky Daniely Hodrové. Dalo by se očekávat, že kniha roku ovládne i kategorii, do které byla zařazena, ale nebylo tomu tak; jako nejlepší prozaické dílo porota vybrala knihu Do tmy Anny Bolavé.

Vyhlášení vysílala v přímém přenosu ČT Art. Večerem provázelo moderátorské duo Daniela Písařovicová a Jiří Havelka. Společně moderovali Magnesii Literu už v roce 2013, dalo se tedy předpokládat, že diváci nebudou svědky žádného moderátorského faux pas. Předávající několika kategorií byli stejní jako minulý (a také předminulý a tak dále) ročník, takže konverzace mezi nimi a moderátorským pulťkem se většinou

nesla ve znamení shrnutí, co se za ten rok změnilo. Zpočátku to působilo vtipně, s dalšími obdobnými konverzacemi se však mohl divák začít nudit. Je však třeba podotknout, že se Písařovicová s Havelkou snažili statečně poprat se strohými odpověďmi, které byly ten večer časté. Ať už od předávajících, nebo oceněných.

Letošní Litery ovládly ženy. Dominovaly jako autorky, ale také jako hlavní hrdinky většiny oceněných prací. Kromě Litery za poezii, kterou porota ocenila básnicko paleontolog Ladislava Zedníka, a Litery za knihu pro děti ve všech ostatních kategoriích byly hlavními objektem cen právě ženy. Přesto se však asi nedá říci, že by se těžiště české literatury přesouvalo hlavně mezi autorky a hrdinky – podíváme-li se na výsledky minulého ročníku, zjistíme, že Magnesie Litery vyhrávali spíše muži. Možná, že se v budoucnosti dočkáme jakéhosi zacyklení vítězů; jeden rok ovládnou ženské

Vítězka kategorie Kniha roku Daniela Hodrová.

Foto archiv

Začal Měsíc queer historie

Společnost pro queer paměť (SPQP) na duben připravila festival Měsíc queer historie 2016, který formou přednášek, výstav, projektů a diskuzí představuje minulost LGBT osob (zkratka označující lesby, gaye, bisexuály a transgender) a jejich situaci v českém kontextu. Podobné queer akce jsou v některých zemích již klasickou součástí veřejného LGBT života, v České republice jde však letos teprve o druhý ročník. Probíhá v Praze, Brně a Olomouci. A proč duben? „V roce 1931 vyšlo v tomto měsíci prv-

ní číslo časopisu Hlas sexuální menšiny. Chápeme to jako symbolický mezník v pronikání LGBT společenství do českého veřejného prostoru a zároveň jako ilustraci toho, že LGBT historie je podstatně delší, než kam sahá paměť dnes žijících generací.“ říká Jan Seidl z SPQP. Výraz queer zastřešuje seskupení sexuálních menšin, má sociopolitický význam a je většinou preferován aktivisty, kteří odmítají tradiční genderové identity. Program festivalu najdete na www.queerpamet.cz.

JAKUB PAVLOVSKÝ

Metrák ryzí roztomilosti v trojské zoo

Narození malého slůněte oslavila v úterý zoologická zahrada hlavního města. V osmdesátileté historii chovu slonů indických je prvním mláďetem, které se zde podařilo počít i přivést na svět.

Sameček přišel na svět krátce po třetí hodině ranní a vážil obdivuhodných 104 kilogramů. O celé události informoval ředitel zoo na svém Twitteru krátce po narození uveřejněním fotografie a krátkým výstižným komentářem: „Slůně!!!“

Mládě je potomkem samice Janity, kterou do pražské zoo přivezli v roce 2012 a která ho bude kojit zhruba do léta 2017. V dospělém věku, jehož sloni indičtí dosahují v deseti letech, váží od tří do pěti tun.

Jedná se už o druhý přírůstek tohoto druhu, který se v trojské zoo narodil, první samice sem byla převezena už ve vyšším stadiu březosti. Pokud vše proběhne bez komplikací, na podzim se očekává i porod samice Tamary.

TOMÁŠ SÝKORA A LUKÁŠ NECHVÁTAL

Slůně.

Foto Anna Macků

autorky, další zase mužští. V rámci genderové vyváženosti by to jistě uvítali všichni, kteří hodnotí dnešní nastavení společnosti jako nespravedlivé.

Budiž organizátorům ke cti, že nenaplnovali večer „vatou“, a předávání se tedy nevětklo a hezky odsýpalo. Hudební vložka v podobě zhudebnění básně z Vynalézárna, jedné z oceněných knih, v provedení skupiny Hm... přišla ve správnou chvíli, aby publikum probudila

z nastupujícího stereotypu „přichází předávající, nominovaní jsou, Literu získává“.

Slavnostní ceremoniál by se dal vlastně shrnout asi takto: diváka sledujícího předávání poprvé program potěšil a pobavil. Zkušenějšího pozorovatele však mohl nudit a jediné, co mu nemuselo být jasné před začátkem večera, byli pouze vítězové Liter.

ŠTĚPÁN ŠANDA

Studenty už nezajímají akademické svobody

Kromě různých nešťastných situací a celkem trapné aplikace východních mravů u některých policejních složek přinesla návštěva čínského prezidenta i jednu událost, která sice není v centru zájmu veřejnosti, ale spolu s evidentně zaplacenými davy vítáčů by tam být měla.

Mám na mysli podivnou akci policie na pražské FAMU. Na fasádě školy byla během pobytu Si Ťin-pchinga vyvěšena tibetská vlajka jako výraz solidarity s okupovanou zemí. Dva příslušníci, kteří se přihlásili jako policisté z kriminálního oddělení, se domohli přístupu do budovy a zjišťovali u vedení, zda-li je

s přítomností vlajky srozuměno. Když zjistili, že tomu tak je, odešli.

Takže se na první pohled skandál nekoná.

Podíváme-li se na tuto událost s odstupem několika dní, objevíme skandálních skutečností hned několik. Například, že se policie neštitila zapírat svou přítomnost ve škole, i když záznam z bezpečnostní kamery potvrzuje opak.

Ministr vnitra Milan Chovanec našťastí slíbil prošetření incidentu, neboť i on si zřejmě uvědomil, že byly narušeny akademické svobody. Škoda jen, že tak učinil až po intenzivním naléhání ze strany univerzity.

Islandský premiér rezignoval, měl firmu v daňovém ráji

Islandský premiér Sigmundur Davíð Gunnlaugsson ve středu večer definitivně rezignoval na svou funkci. Donutily jej k tomu masivní protesty veřejnosti vyvolané odhaleními, která přinesl únik dokumentů známých jako Panama Papers. Podle nich islandský předseda vlády spolu s manželkou vlastnili firmu na Britských Panenských ostrovech, jejíž prostřednictvím investovali miliony dolarů.

Gunnlaugsson ještě v pondělí rezignovat odmítal, v úterý už ale dočasně předal funkci ministru zemědělství a ve středu večer definitivně podal demisi. Učinil tak pod tlakem protestů před vládní budovou v Reykjavíku, kterých se zúčastnilo přibližně deset tisíc lidí a jsou považovány za největší v historii země. Předsedou Progresiv-

ní strany, kterou přivedl do vládní koalice s vítěznou Nezávislou stranou po volbách v roce 2013, ale nadále zůstává. Novým ministerským předsedou se nejspíš stane dosavadní ministr rybolovu a zemědělství Sigurdur Ingi Jóhannsson.

Islandského předsedu vlády stálo křeslo jedno z mnoha odhalení v kauze Panama Papers. Podle dokumentů uniklých z panamské právní kanceláře Mossack Fonseca, která svým klientům mimo jiné pomáhala se zakládáním firem sloužících k praní špinavých peněz v daňových rájích, vlastnil Gunnlaugsson v době svého zvolení poloviční podíl ve firmě, která sídlila na Britských Panenských ostrovech a investovala miliony dolarů z dědictví jeho manželky, jež vlastnila druhou polovinu firmy. Společnost měla význam-

Vážení čtenáři,

po vyhlášení výsledků 15. ročníku knižních cen Magnesia Litera s jasnou femininní převahou jsem se zamyslela nad tím, zda schopné ženy, které čtou a píšou, často ohrožují dominantní postavení mužů. Dlouhá historie čtoucích žen se vyobrazuje v malířství i fotografii. Trvalo pochopitelně několik staletí, než bylo dovoleno ženám, aby četly a psaly, co chtějí. Protože z domácích pečovatelek se najednou mohly stát pro muže nebezpečnou hrozbou. Četbou si dámy mohly osvojit vědomosti a cenné zkušenosti, které byly nejprve určeny opačnému pohlaví. Čtoucí ženy byly pro mnohé umělce velmi atraktivní. Édouard Manet, Vincent van Gogh, Henri Matisse, ti všichni přenesli na plátno ženu s knihou. Letos se ukázalo, že i české současné spisovatelky mohou být mnohdy konkurentkami svým kolegům. Z celkem deseti kategorií obhájily dámy sedm. Mají se čeští spisovatelé začít obávat? Nebo to bylo jen shodou okolností, že se ženám zadařilo obhájit většinu vítězných postů? Více o knižní ceně a dalších zajímavostech z uplynulého týdne se dočtete níže.

ROZÁLIE KLOUČKOVÁ

**N a z d a r !
Opět v modrém!**

Popravdě nejsmutnější na celé situaci je fakt, že se studenti FAMU v kauze takřka neangažují a vypadá to, jako by je celý incident vůbec nezajímal.

Laxní přístup studentů se dá vysvětlit tak, že jsme si už zvykli na svobodu vyjadřování a tím spíš bychom měli být ostražití, když se onu svobodu někdo pokouší omezovat.

Doufejme, že časy, kdy byli studenti těmi, kdo se vůči nepřijatelnému chování represivních složek vymezoval nejdůrazněji, ještě nejsou pryč. V opačném případě by u nás východní mravy mohly zůstat.

MARTIN BRYŠ

Island nyní čekají předčasné volby, které jsou naplánovány na podzim. V těch mají šanci drtivě zvítězit Piráti, kteří ve volebních průzkumech dlouhodobě vedou s hodnotami okolo 40 %. Stali by se tak první pirátskou stranou, které se podařilo zvítězit v parlamentních volbách, a mohli by navázat na prvenství z minulých voleb, kdy se jako první Piráti na světě dostali do parlamentu.

JONAS KLOS

Klaus by mohl od Zemana dostat státní vyznamenání

Bývalý a současný prezident.

Foto archiv

Referendum o Brexitu je za dveřmi, Britové ale jeho význam podceňují

Dopady možného odchodu Velké Británie z EU rozebíraly ve čtvrtek 31. 3. ve veřejné debatě Českého rozhlasu tři významné osobnosti.

Těmi byli státní tajemník pro evropské záležitosti Tomáš Prouza, bruselský zpravodaj rozhlasu Ondřej Houska a londýnský zpravodaj Jiří Hošek. Přestože se moderátor debaty Jan Bumba snažil, aby zazněly vyrovnané argumenty „pro“ i „proti“, všichni tři se více méně shodli, že tzv. Brexit by uškodil jak Unii, tak pravděpodobně i samotné Británii.

O úvod rozpravy se postarala britská velvyslankyně v České republice Jan Thompsonová, která sice nemohla kvůli své pracovní pozici státní zaměstnankyně vyjádřit jasné stanovisko, ale připomněla, že bychom neměli příliš spoléhat na předběžné odhady – britští voliči jsou nevyzpytatelní, a tak se v minulosti průzkumy veřejného mínění často hluboce mylily.

„Jestliže v případě skotského referenda jsem měl do poslední chvíle pocit, že David Cameron a jeho političtí rivalové mají situaci relativně pod kontrolou, tak tentokrát takový pocit opravdu nemám,“ vyjádřil Jiří Hošek své obavy o budoucí směřování země. Velký počet občanů se o téma Brexitu nezajímá, a ti, kteří ano, se podle něj budou spíše rozhodovat na základě emocí a ne faktů. K tomu přispívá také tradičně euroskeptický britský tisk. „Sám britský premiér se děsí důsledků svého rozhodnutí referendum pořádat,“ dodal Ondřej Houska.

A proč tedy odchod Británie není nejšťastnější volbou? EU nebude mít důvod být při vyjednávání nových dohod k Británii vstřícná, zněl nejčastější argument. Zemi a Unii by čekal dle slov bruselského zpravodaje jakýsi „ošklivý rozchod“.

KAROLÍNA FIALOVÁ

Oslavy 700. výročí narození Karla IV. budou stát více než dvanáct milionů

Aktuální dění na Univerzitě Karlově, přípravy oslav a Mezinárodní cena Karla IV. byly hlavními tématy tiskové konference pořádané 6. dubna ve Vlasteneckém sále Karolina. Kromě rektora UK Tomáše Zimy se konference účastnila i primátorka Prahy Adriana Krnáčová a lucemburská velvyslankyně Michèle Pranchère-Tomassini.

Oslavy výročí narození Karla IV., císaře a českého krále, vyvrcholí v květnu. Univerzitní obec program připravovala přibližně dva a půl roku, rozpočet se pohybuje mezi dvanácti a třinácti miliony. Vlastní akce připravují jednotlivé fakulty, 1. lékařská fakulta chystá narozeninovou open air oslavu na Karlově náměstí, studenti Teolo-

gické fakulty budou provádět zájemce po kostelích v Praze. Na programu je velké množství přednášek, v univerzitním nakladatelství vychází publikace o Karlu IV., v Karolinu se chystá výstava Druhý život Karla IV.

Dva dny před narozením Karla IV., tedy 12. května, proběhne velké slavnostní zasedání UK, kterého se budou účastnit vrcholní představitelé českého státu a zahraničních univerzit. Podle rektora bude pozván i prezident Zeman, pozvánky se budou rozesílat příští týden. Na další den je připravena konference univerzitních asociací. „Na tyto oslavy na mě pozvání přijede 68 rektorů nebo prorektorů různých univerzit, můžu jmenovat Koreu, Japonsko, Spojené státy, většina jich je samozřejmě z Evropy,“ uvedl rektor Zima. Akademická obec chce debatovat o odkazu Karla IV. a také přijetí Pražské deklarace univerzitních asociací. Ta se bude věnovat roli vysokoškolského vzdělání v dnešní společnosti.

Na závěr konference primátorka Krnáčová oznámila letošního laureáta Mezinárodní ceny Karla IV., jejíž udílení se po desetileté pauze obnovuje. Cenu pro osobnosti, které významným způsobem vědecky či politicky dosáhly evropského či univerzálního významu, tentokrát převezme Jindřich I. Lucemburský.

LUCIE BEČVÁŘOVÁ

Karel IV.

Foto archiv

Expresident Václav Klaus by mohl získat státní vyznamenání za „bezproblémovou stabilizaci poměrů v nově vzniklé České republice.“ Je totiž jednou ze třinácti nominovaných osobností na medaili Za zásluhy. Tu uděluje prezident osobám, jež se zasloužily o stát nebo územní samosprávný celek.

Nominace přišla do Poslanecké sněmovny od inženýra Pavla Janaty, který svůj návrh zdůvodnil podílem tehdejšího premiéra na poklidném rozdělení Československa. Člen podvýboru pro udělování státních vyznamenání Marek Benda (ODS) v návrhu nevidí žádné překážky. „Jestli by bylo vhodné vyznamenání za zásluhy a jestli by bylo vůbec vhodné mu ho dávat, je úplně jiná otázka,“ dodal Benda.

Bývalá hlava státu čelí kritikám pře-

devším kvůli amnestii udělené začátkem roku 2013, tedy těsně před koncem funkčního období. Kromě Klause na seznamu figuruje dalších 21 jmen, mezi nimi například básník Jan Zahradníček, sestra Marie Vojtěcha Hasmandová z řádu boromejek či pilot RAF Antonín Velebnovský, který je jako jediný nominován na nejvyšší státní ocenění – Řád bílého lva.

Mezi nominovanými se objevil i jeden kuriózní případ. Inženýr František Hájek totiž navrhl, aby byl prezidentem Zemanem vyznamenán on sám. V příloženém životopisu Hájek uvedl, že prosadil uzákonění povinného používání bezpečnostních pásů a doplnil železniční zabezpečovací zařízení o pozitivní návěst (bílé světlo signalizující, že se k železničnímu přejezdu neblíží vlak – pozn. red.). Jedná

se o první případ, kdy někdo nominoval na státní vyznamenání sám sebe.

Své návrhy mohli občané, skupiny občanů či organizace zasílat do posledního březnového dne. „V letošním roce nám dorazilo méně návrhů, než jsme zvyklí. Vím, že v předchozích letech to bylo přes čtyřicet,“ řekl místopředseda sněmovny Jan Bartošek (KDU-ČSL). Poslanci mohou své nominace posílat až do konce dubna, seznam jmen se tak může ještě rozrůst. V květnu jej schválí plénum a konečnou podobu seznamu odešle prezidentovi. Kromě Poslanecké sněmovny může návrhy předkládat Senát a vláda, prezident však může vyznamenání udělit či propůjčit i ze své vlastní vůle. Ocenění se budou předávat tradičně 28. října ve Vladislavském sále Pražského hradu. MICHAL VORÁČEK

Policejní specialisté v sociálně vyloučených lokalitách

Pomoc Romům při řešení problémů a zvýšení jejich důvěry v policii byly jedny z hlavních myšlenek projektu, který v úterý 5. dubna představili zástupci Policie České republiky na tiskové konferenci.

Účastnili se jí Václav Vlček, vedoucí projektu, Martin Hrinko, ředitel projektu, Tomáš Kužel, ředitel policie v Moravskoslezském kraji, Petr Torák, jeden z romských specialistů a Mirjam Karolyová, vrchní poradkyně Úřadu pro demokratické instituce a lidská

práva pro otázky Romů a Sintů.

Projekt začal na podzim roku 2014 a trval necelé dva roky. Z celkové částky 16,5 milionů korun bylo 80 % financováno z Norských fondů.

Po dobu zavádění projektu byly do Ústeckého, Karlovarského, Olomouckého a Moravskoslezského kraje nasazeny čtyři desítky policejních specialistů, kteří mají pomoci Romům s jejich potížemi.

„Tito policisté už s touto prací mají své zkušenosti. Už mají důvěru sociál-

ně vyloučených lokalit, komunikují s nimi již delší dobu. Jsou zařazení ve všech oblastech, kde může vzniknout problém,“ uvedl Tomáš Kužel.

Tuto skupinu tvoří pět žen, zbytek jsou muži, mezi kterými jsou i čtyři Romové. Čtyřicítka specialistů absolvovala několik zahraničních školení.

Podle ankety provedené mezi Romy z vyloučených lokalit jich 45 % nedůvěřuje policii. Důvěru v ní naopak mají převážně ženy a občané nad 65 let. KRISTÝNA VLASÁKOVÁ

Natálie Sedletská v Lucerně ukázala, jak se perou peníze

Položili jste si už otázku, jak a kde se vlastně perou ty špinavé peníze? Po vypuknutí kauzy Panama Papers v minulých dnech se může zdát, že zbohatlíci, kteří ke jmění nepřišli legitimním způsobem, nacházejí útočiště pro své finance pouze v „banánových republikách“, které se tak snaží zacetit díry v rozpočtu. Jak ukazují dokumenty Korupční pozdravy z Ruska ukrajinské investigativní novinářky Natálie Sedletské, opak je pravdou. Po promítání filmu v pražské Galerii Lucerna ve čtvrtek 31. března patrně nezůstal v sále nikdo, kdo by si nebyl jistý, že korupce a s ní spojené praní peněz je problém, který se týká Somálska stejně jako Velké Británie.

Sedletská a její kolega – protiko-

rupční aktivista z Londýna Roman Borisovič se v padesátiminutovém dokumentu vydávají za ruského zbohatlíka a jeho novomanželku, kteří si pořizují nemovitost v jedné z prominentních čtvrtí britské metropole. Při prohlídce přitom Roman realitnímu makléři několikrát výslovně sdělí, že peníze na byt pochází z rozpočtu Ruska a přišel k nim nelegální cestou. Vidina tučné provize ale všem makléřům zavře oči a přiměje příslibit údajnému zločinci spolupráci, kontakt na nejlepší právnické firmy a hlavně anonymitu.

Závažnost problému praní peněz v londýnských nemovitostech přiznal po zveřejnění snímku i premiér David Cameron. „Spojené království se nesmí stát bezpečným útočištěm pro špi-

navé peníze z celého světa,“ řekl doslova. Problém ale nemá jen etický rozměr. Ochota korupčníků zaplatit jakoukoli částku uměle navýšuje cenu bytů a vytváří „ulice duchů“ v centru města. Oligarchové tam totiž nechtějí bydlet. Jen uložit své peníze.

Svou práci se Sedletská snaží dokázat, že v zemích bývalého SSSR korupce již není vadou systému, ale stává se systémem samotným. Chudí nemají jinou možnost než uplácat bohatší a na vrcholu pyramidy je pár vyvolených, kteří se svého postavení jen tak nevzdají. Vedením své země znechucení občané zemí bývalého SSSR pak vytváří apolitickou masu, která je jak známo náchylná k extrémizaci. SIMON DYTRYCH

Představitel dokumentu Roman Borisovič a Natálie Sedletská.

Foto archiv

Odepření vojny stálo stovky věřících svobodu

V Ústavu pro studium totalitních režimů se ve čtvrtek 31. března konal seminář o odpírání vojenské služby z náboženských důvodů. Akce, kterou provázal historik Petr Blažek, byla zaměřena především na odpírání z doby totality a jejich následnou rehabilitaci po roce 1989.

Většina lidí, kteří odmítali vojenskou službu z náboženských důvodů, patřila mezi svědky Jehovovy. Například Slovák Ján Tóda byl v roce 1952 povolán na vojnu, ale nenastoupil na

ni a skončil na čtyři měsíce ve vazbě. Odškodnění se Tóda nikdy nedočkal a morální satisfakce se mu dostala až in memoriam v letošním roce. „Ukazuje to, jak byli tehdy bezprávně perzekvováni právě třeba svědci Jehovovi,“ řekl hlavní host semináře právník Lubomír Müller, který se odpíráním vojenské služby dlouhodobě zabývá.

Jediným problémem není jen samotné odsouzení za odmítnutí vojenské služby, které dnes není chápáno jako trestný čin, došlo-li k němu z ná-

boženských důvodů. Další věcí je trestání za opakované odpírání nástupu na vojnu. Pokud někdo dostal povolávací rozkaz a odmítl absolvovat základní vojenskou službu, byl potrestán. Když dostal po nějaké době nový rozkaz a znovu odmítl, byl opět odsouzen.

Müller odhaduje, že za odpírání vojenské služby z náboženských důvodů u nás bylo odsouzeno až 1000 lidí, dodává ale, že přesné číslo lze jen velmi těžko zjistit. ŠIMON TATÍČEK

Fotografové riskují v místech konfliktů kvůli ojedinělým snímkům

Od 1. dubna je v Centru současného umění DOX k vidění výstava UPFRONT: Váleční fotoreportéři představující práci 23 současných válečných fotografů.

Název projektu odkazuje k nebezpečným předním liniím, ve kterých se fotoreportéři pohybují ve snaze uhasit žízeň světa po nepřetržitém zpravodajství. Ve výstavním sále ponořeném do tmy, v němž svítí pouze vystavené snímky vytištěné na akrylátovém skle a podsvícené studeným světlem žárovek, si můžete prohlédnout výběr toho nejlepšího od autorů ze španělsky mluvících zemí. Fotografie pocházejí z nejnebezpečnějších míst a konfliktních zón v Afghánistánu, Sýrii, Kongu, Hondurasu či Libyi.

„Tito fotografové a fotografky jsou vybaveni jen fotoaparátem a odvahou, aniž vědí, kdy a zda se vůbec vrátí. Někteří z nich byli v průběhu své práce uneseni, trpěli hladem či byli v nejhorším případě zabití. Toto vše postupují bez záruky, že jejich snímkům bude dnes, v době zahlcenosti obrazy a informacemi, věnována patřičná pozornost,“ vysvětluje kurátor Ramiro Villapardierna důvody, které organizátory přivedly k myšlence zrodu expozice.

Výstava je rozdělena do několika malých sekcí, přičemž každá z nich nese svůj název, například Jsou to děti, Dívej se a uť se a Říkal jsem ti to. Na vážnosti a pochmurnosti atmosféry v galerii přidávají místy až nepříjemné

zvuky připomínající pískot v uších po výbuchu nepřítelů vzdálené bomby.

Mimo jiné můžete vidět i snímek vojáka konžské armády držícího lidskou ruku a pohlavní orgány, které nožem odřízl jednomu z mrtvých bojovníků Národního kongresu pro obranu lidu, nebo třiadvacetileté majorce Megan McLung fotícího syna jednoho z kmenových představitelů v iráckém Ramadí. Majorce McLung zemřela hodinu poté, co ji fotograf Álvaro Ybarra Zavala vyfotil – stala se obětí improvizovaného výbušného zařízení.

Výstavu, která potrvá do 23. dubna, připravilo Centrum současného umění DOX ve spolupráci s Institutem Cervantes a Velvyslanectvím Španělska v Praze.

JAKUB PAVLOVSKÝ

Z výstavy

Foto Jakub Pavlovský

ČT chystá pokračování První republiky, další kriminálky a 190 dokumentů

Česká televize připravuje více než čtyři sta nových projektů, jejichž výrobu schválila v loňském roce. Diváky chce zaujmout pestrou škálou dokumentů, čtveřicí nových seriálů nebo osvědčenými kriminálkami. Náměty se ujmou přední čeští režiséři, mezi nimi Robert Sedláček, Marek Najbrt nebo Jiří Strach.

„Vzhledem k tomu, kolik měsíců intenzivních příprav bylo vývoji projektů věnováno a jak pečlivým sítem prošly, jsou tím nejlepším, co můžeme divákům nabídnout,“ slibuje generální ředitel České televize Petr Dvořák.

Na obrazovky se vrátí úspěšné seriály První republika nebo Život a doba soudce A. K. Naopak úplnými seriálovými novinkami budou Inspektor Max s Jurajem Kukurou v hlavní roli či nový počin režiséra Jana Prušinov-

ského Most zabývající se tématem transsexuality.

ČT sází také na několik miniserií s kriminální zápletkou. Každá z nich však tento žánr pojímá trochu jinak. Vzteklna nese prvky hororu, Svět pod hlavou se odehrává ve fantastických kulisách, Spravedlnost se soustřeďuje na psychiku postav a v Krvi démona řeší trojice detektivů rituální vraždu.

Téměř polovinu připravovaných projektů tvoří dokumenty, které se věnují různorodým tématům. Ke čtyřicátému výročí Charty 77 vznikne šestnáctidílný cyklus Příběhy dvacátého století. Filmaři chystají snímky o Marii Terezií nebo Emilu Zátopkovi. Dokument Parta Maraton bude zase sledovat šest obyčejných lidí s jedním cílem: uběhnout maraton.

KATEŘINA NAVRÁTILOVÁ

Evropské filmy dorazí do Česka

Fukušima, má láska, Dheepan nebo Idealista – to jsou jen některé ze snímků, které mohou letos diváci zhlédnout na 23. ročníku Dnů evropského filmu. Festival probíhá od 7. do 14. dubna v pražských kinech Světozor, Lucerna a Royal a od 14. do 18. dubna v brněnském kině Scala.

Finskou a estonskou kinematografii reprezentuje film Šermíř režiséra Klause Härö, inspirovaný skutečným příběhem muže, jehož v 50. letech Stalinův režim přinutil skrývat se ve více a žít se jako učitel šermu. Jde o první finský snímek po 58 letech, který je v nominaci na Zlaté Glóby. Českou filmovou scénu zastupuje snímek Já, Olga Hepnarová od Tomáše Weinreba a Petra Kazdy, zachycující osud poslední popravené ženy, nebo film Petra Václava Nikdy nejsme sami. Oba snímky slavily úspěchy i na festivalu Berlinale.

Součástí festivalu jsou i tematicky zaměřené okruhy, jako například sekce K věci, jejímž hlavním motivem je

pro Evropu velmi aktuální migrace. Filmy se však nesoustředí na cestu uprchlíků, ale spíše na důvody k opuštění domova. Propojení filmu s kulturním zážitkem nabídne sekce Film Flavour inspirovaná novým trendem Cinema Cuisine, kde mohou diváci při sledování filmu ochutnat tříhodinové menu od předních šéfkuchařů, které zároveň reflektuje dění na plátně. Na kriminální snímky se zaměří okruh EuroCrime, nejnovější dokumenty mohou diváci shlédnout v sekci €Docs, v níž bude premiérově uveden snímek oscarového režiséra Luca Jacquetta Nebe a led o globálním oteplování. Za zmínku stojí i promítání Zeffirelliho Romea a Julie k příležitosti 400. výročí smrti Williama Shakespeara, které uvede přední překladatel Shakespeareových děl Martin Hilský.

Dozvuky festivalu proběhnou v dalších českých městech, konkrétně v Boskovicích, Hradci Králové, Jablonci nad Nisou, Havířově nebo Semilech.

ANETA ŠERÁKOVÁ

Fukušima, má láska

Foto Eurofilmfest

Praha fotografická letos podvacáté zná své vítěze

Nejlepší snímek dokumentující loňské dění v Praze vyfotografoval Zdeněk Velen. Cenu převzal v pondělí 4. dubna z rukou zastupitelky hlavního města Elišky Kaplicky. Soutěž Praha fotografická otevřená profesionálním i amatérským fotografům vybírala nejlepší snímky už podvacáté, doprovodnou výstavu vítězných snímků lze navštívit na Staroměstské radnici do 30. dubna.

Fotografie Zdenka Velena ze zásahu při jedné z pražských havárií zachycuje záchranáře v odkrytém kanálu. Snímek Pod povrchem získal Cenu primátorky hlavního města Prahy Adriany Krnáčové, kterou zaujal svým černobílým provedením, jak pozradila Eliška Kaplická. Ta Krnáčovou při předávání cen zastoupila. „Jsem ráda, že Praha nezůstává skanzenem,“ apelovala Kaplická na fotografy, ať pokračují ve své činnosti. Zdeněk Velen je přitom herec původem z Brna, dnes žije v Praze a diváci ho můžou vidět

třeba v novém představení Divadla ABC Proč muži neposlouchají a ženy neumí číst v mapách.

Černobílých snímků si prohlédnou návštěvníci výstavy opravdu dost, v kontrastu k nim stojí zatmění Slunce z března 2015 nebo barvami hrající loňský Signal festival. Se serií Světlo a stín z festivalu zvítězila Kateřina Smidová v kategorii Lidé v Praze. Další fotografové se zaměřovali na člověka ve víru velkoměsta, v oblíbené mají i polorozpadlá zákoutí. Za kontrast břevnovského hotelu s chátrající budovou pod ním si odnesl cenu Tomáš Knot v sekci Problém Prahy. Krásu Prahy a její proměny nejlépe podle poroty zachytil Marek Kijevský se svým Ledovým mostem. Mosty, nádraží, fabriky a jiné pražské architektonické zajímavosti tvoří velkou část vystavovaných fotek, což působí až monotónně. Snímek Válečný veterán přinesl vítězství Kevinu V. Tonovi v poslední stále kategorii Kronika hlavního města.

ELIŠKA MAINCLOVÁ

Spotlight dokazuje, že současný Hollywood stále ještě umí natočit žánrový film pro specifické publikum

V českých kinech má dnes premiéru americké drama Spotlight zachycující práci investigativních novinářů, kteří rozkrývají zneužívání dětí kněžími v Bostonu. Snímek byl v únoru oceněn dvěma Oscary – za původní scénář a v kategorii nejlepší film, kde překvapivě překonal i velkorozpočtové snímky jako Mad Max a Revenant.

S poměrně velkým zpožděním se český divák může seznámit s jedním z nejlepších klasických kinematografických počínů minulého roku. Námět je vcelku prostý – zachycuje novinářskou práci čtyřčlenného týmu z deníku The Boston Globe. Ti se po příchodu nového editora začínají detailně věnovat případu, kdy kněz zneužíval malé děti, a přitom se jim daří postupně rozkrývat celou síť duchovních, již

se dopustili opakovaně těch samých činů. Jejich cílem se stává usvědčit církevní systém, že o celém problému dlouhodobě věděl, ale snažil se vše držet pod pokličkou. Během své činnosti naráží na odpor církve, která má stále velkou moc, zasahuje do veřejného života a každý výpad proti nim tvrdě potlačuje. Je vidět, že ostatní mnohdy jistě povědomí o situaci mají, ale záleží jim na blahu města a hlavně pokrytecky myslí jen na své vlastní dobro.

Snímek není zajímavý pouze tím, že se vrací ke klasickému zpracování ve stylu 70. let, které stojí a padá s dějovou linií, ale především Hollywood dokazuje, že i po letech produkce pro konzumní společnost ještě dokáže pracovat s věrným realistickým zpracováním. Sama divácká obec již musí být po lehkých komediích, velkofil-

mech a záplavě dobrodružných hrdinů tak přesycena, že bude vyhledávat jiný žánr, než jaký se jim snaží vnucovat studia. A to Spotlight nabízí. Možná i díky decentnímu zpracování, které bychom u tak ožehavého tématu asi nečekali. Žádné drastické scény vynuceného styku s malými chlapci se tedy nedočkáme. Nelze též opomenout fakt, že od dob Věch prezidentových mužů jde o film, který vzdává čest poctivé novinářině. V dobách, kdy je tisk na ústupu a žurnalisté jsou chápáni veřejností spíše negativně, film poukazuje na to, že jim záleží na veřejném blahu, snaží se zlepšovat stav společnosti a zvyšovat tak morální kredity. V dnešní době se proto jedná o velmi důležitý impuls pro veřejnost.

DANIEL PLATIL

Děti nocovaly s Andersenem v knihovnách i ve školách

Pohádkový projekt Noc s Andersenem, který se tento rok uskutečnil v noci z 1. na 2. dubna, společně sdružuje malé čtenáře a připomíná narození dánského spisovatele Hanse Christiana Andersena. Do letošního 16. ročníku se zapojilo více než 1619 registrovaných čtecích míst nejen z České republiky, ale i Evropy a zámoří.

Tématem pátečního nocování bylo 180. výročí napsání Malé mořské víly. Děti si tak mohly poslechnout nahrávku této pohádky, kterou připravilo vy-

davatelství Audiotéka.cz spolu s hercem Ladislavem Frejem, jenž pohádku namluvil. Patronem tohoto ročníku se stala postava Martina Martince z knihy Expedice z pohlednice, kterou napsal Vratislav Maňák a z níž organizátoři dětem během nocování předčítali.

Akce si klade si za cíl především rozvíjení dětského čtení. Pro malé účastníky připravují učitelé a knihovníci čtení pohádek, soutěže, hry a další dobrodružné aktivity. Některé z knihoven, kluboven a škol také navštěvují pohádkové bytosti, autoři

dětských knih či herci, kteří čtou z knížek a pomáhají zasadit pohádkový strom neboli Andersenův pohádkovník – Fabularius Anderseni.

Společné nocování pořádá Klub dětských knihoven Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR s pomocí nakladatelství Albatros a podporou Ministerstva kultury ČR. Do projektu se letos zapojilo i Rádio Junior Českého rozhlasu, které pro děti vysílalo speciální pohádkově-dobrodružný program až do půlnoci.

ELIŠKA CHOCHOLOVÁ

Synot liga: Olomouc deklasovala Ostravu

Velké zklamání připravili v pátek 1. března fotbalisté ostravského Baníku svým fanouškům v zápase na hřišti Sigmy Olomouc. Po prohře 2:6 zůstává šance Ostravy na udržení se v nejvyšší lize už pouze hypotetická. Hráči Sparty Praha překvapivě podlehli Slovácku 0:2, na vedoucí Plzeň ztrácí devět bodů.

Utkání nejhorších celků Synot ligy nabídlo divákům hned osm branek. Skóre otevřel po půlhodině hry ostravský kapitán Daniel Holzer, domácí však stačili ještě do přestávky výsledkem zásluhou tref Michala Ordoše a Petra Ševčíka otočit. Baníku se podařilo v 62. minutě srovnat, když si přihrávkou Roberta Hrubého srazil Ševčík do vlastní sítě. Pak už se zápas dostal plně do režie domácích. Po faulu Marka Červenky v pokutovém území vstřelil vítězný gól z penalty Jakub Plšek. V 75. minutě vsílil branku Jan Navrátil, další přidal o chvíli později Jakub Petr. V nastaveném čase uzavřel skóre na 6:2 Tomáš Malec. Olomouc tak odskočila Ostravě na rozdíl dvanácti bodů a stáhla ztrátu na pozici znamenající udržení na tři body.

Hrdinou zápasu se stal domácí útočník Michal Ordoš. Sám ze svého výkonu ale příliš nadšený nebyl. „To je nejhorší, když seš hrozně a dáš gól a na další tři přihraješ. Mají mladé a běhavé mužstvo, to už na mě, takového pantátu,

není,“ řekl zkušený třiatřicetiletý hráč. Baník Ostrava se po šesté ze sedmi zápasů v jarní části ligy dostal v utkání do vedení, uhájit se mu ho povedlo pouze proti Zlínu. „Byla to naše klasika. Už si ani nepamatuji, kdy jsme nevedli a do poločasu náskok neztratili. Vážně nevím, co máme dělat, abychom vedení udrželi,“ smutně konstatoval ostravský záložník Robert Hrubý.

O největší překvapení kola se postarali fotbalisté Slovácka, kteří doma porazili pražskou Spartu 2:0. Branky zařídili Francis Koné a Eldar Civić. Jednalo se o první výhru Slovácka nad Spartou od září roku 2005. „Těší mě, že jsme přepsali historii. Významnější vítězství jsem nezažil,“ zářil spokojený trenér domácích Svatopluk Habanec.

Ztráta bodů je pro spartany výraznou komplikací, neboť na lídra tabulky z Plzně ztrácí už devět bodů, mají však k dobru odložený zápas proti Dukle Praha. „Nevycházelo nám vepředu skoro nic a nikomu. Gól bychom nedali ani do noci,“ sdělil po utkání obránce Sparty Jakub Brabec.

Vedoucí Plzeň se sice s Jihlavou tráplila, nakonec však i přes neproměněnou penaltu Daniela Koláře zvítězila 2:0. Mladá Boleslav předvedla obrat v Příbrami, když třemi góly otočila výsledek a vyhrála 3:2.

ŠIMON TITTEL

Od příštího roku půjde do sportu výrazně více peněz

Positivní vyhlídky do budoucna představili na úterní tiskové konferenci v Letenském zámečku zástupci České unie sportu (ČUS). „Pan Babiš nám slíbil, že pro příští rok dostaneme 6 miliard, což je oproti 3,75 z letoška výrazná změna,“ řekl předseda ČUS Miroslav Jansta poté, co se dohodl s ministry Andrejem Babišem a Kateřinou Valachovou.

„V roce 2020 by sport mohl dostat sto procent výnosů z loterijských společností, takže se může dostat až na 9 miliard. To jsou samozřejmě naše představy a je potřeba získat podporu vlády,“ vyjádřil se k plánu Babiš. S příspěvkem ze státního rozpočtu by během následujících 4 let

mohl sport pracovat ročně s 12 miliardami.

„Je to příležitost znovu začít. Podívejte se na naši účast v Riú. V kolektivních sportech mají šanci jen basketbalisté. Díky těmto financím všichni věříme, že se situace zlepší,“ říkal optimisticky Jansta.

Zástupci ČUS zmínili také zájem o zřízení vlastního ministerstva, kde by měli vlastní kapitolu státního rozpočtu. Jako možnost uvedli spojení s cestovním ruchem, s jehož zástupci budou jednat v následujících týdnech. Pokud by vláda souhlasila, začalo by nové ministerstvo fungovat v řádu několika let.

JAKUB BOROVSKÝ

Prahou proběhl půlmaraton

Sobotní závod ovládli Keňané, loňské prvenství obhájil Daniel Wanjiru v čase 59:20. Z žen doběhla první Viola Jechumbaová, která vylepšila ženský traťový rekord na 1:05:51. Mezi Čechy se na předních příčkách umístili Eva Vrabcová a Jiří Homoláč, ten navíc splnil limit pro účast na mistrovství Evropy v Amsterdamu.

Půlmaraton odstartoval 2. dubna u pražského Rudolfa. Trasu dlouhou 21 kilometrů absolvovalo přes jedenáct tisíc závodníků, nejrychlejší pětice se dostala pod hranici jedné hodiny. „Startovní pole bylo silnější než v minulém

roce, pomohla mi i znalost trati. Dal jsem si dva cíle, a to obhájit a zaběhnout osobní rekord. Těší mě, že jsem oba splnil,“ řekl Wanjiru, který se zlepšil o více než půl minuty.

Závodu se zúčastnili běžci z více než 73 zemí, kromě Čechů se objevili například zástupci Německa, Slovenska, Itálie a Velké Británie. Akci provázela zvýšená bezpečnostní opatření, na pořádek dohlížely desítky vojáků a policistů. Komplikace se objevily pouze v dopravě, kvůli rozsáhlým omezením v centru Prahy.

ANJA VEREM, ŠÁRKA TMĚJOVÁ

Radost z vítězství.

Foto Anja Verem

Trenér Petržela se rozčiluje.

Foto archiv

Damková končí jako předsedkyně komise rozhodčích

Po téměř pěti letech rezignovala Dagmar Damková na funkci předsedkyně komise rozhodčích Fotbalové asociace České republiky (FAČR). Jako důvod uvedla své pracovní vytížení v mezinárodních organizacích FIFA a UEFA. Rozhodčí do konce sezony povede současný místopředseda komise Miroslav Tulinger.

Odstoupení Damkové nebylo velkým překvapením, jeho načasování však ano. Čekalo se, že vydrží do konce se-

zóny. „Je na místě poděkovat Dáše Damkové za obrovský kus práce, který zde pět let odváděla. Svými schopnostmi přerostla Českou republiku a logicky míří do mezinárodních organizací FIFA a UEFA,“ řekl předseda FAČR Miroslav Pelta.

Šéfka sudích byla často kritizována, že je pod vlivem svého životního partnera Romana Berbra, místopředsedy FAČR. Berbra loni v létě několik bývalých rozhodčích v čele s Liborem Kova-

říkem obvinilo, že přes Damkovou ovlivňuje fungování komise včetně nasazování na zápasy, partneři však veškerá obvinění odmítli.

Damková v komisi zůstane jako řadová členka se specializací na sestavování mezinárodních listin. Bude také pomáhat českým rozhodčím, kteří figurují na mezinárodních listinách a zajišťovat semináře FIFA a UEFA vedené mezinárodními instruktory.

VENDULA VRBOVÁ

Hokejová Sparta je krok od finále Tipsport extraligy

Gólová euforie.

Foto archiv

Sparta získala postupový mečbol, když v pátém semifinálovém zápase porazila na svém ledě Plzeň vysoko 6:1. V pátek si tak může po devíti letech zajistit postup do finále. Účast v boji o mistrovský titul má jistou také Liberec, který porazil Mladou Boleslav 4:0 na zápasy.

Série mezi Plzní a Spartou se za stavu 2:2 přesunula opět do Prahy. Do zápasu vstoupili lépe hosté. Do šancí se dostával především Dominik Kubalík, který však spartánského brankáře Tomáše Pöppelerho překonat nedokázal. Plzeňský tlak vyvrcholil ve 22. minutě, kdy obránce Michal Špaček prostřelil domácího gólmana. Inkasovaná branka paradoxně

domácí nakopla. Čtrnáct tisíc diváků sledovalo vyrovnávací trefu Lukáše Pecha, která nastartovala spartánský obrat.

Krátce po vyrovnání se domácí dostali do početní výhody, která opět končila gólovou radostí. Jaroslav Hlinka se trefil přesně mezi betony brankáře hostů Matěje Machovského, a otočil tak skóre ve spartánský prospěch. „Důležité bylo už vyrovnání na 1:1. Předtím jsme moc šancí neměli, ale pak už jsme byli jasně lepší,“ řekl po utkání Hlinka.

Domácí fanoušci se do konce třetiny radovali z dalších gólů. Od mantinelu si vybrusil opět Hlinka a přesně mířenou střelou k bližší tyči zvyšoval už na 3:1. Skóre se opět změnilo ve 40. minutě, kdy

hosté v početní výhodě neuhlídali Michala Barinku. Vinou zbytečných vyloučení tedy Sparta Plzeň odskočila na rozdíl tří branek. „Každý faul zvlášť od modré čáry dál zamrzí, ale to plyne z toho, že každý chce hrát na sto procent. My přesilovky taky měli, jen jsme je neproměnili,“ mrzelo plzeňského útočníka Tomáše Svobodu.

Hosté si nedokázali vytvořit souvislejší tlak a v závěru utkání ještě dvakrát inkasovali. „Druhá třetina rozhodla, Sparta vyhrála zaslouženě, měla lepší pohyb,“ konstatoval po utkání trenér Plzně Michal Straka. Šestý zápas je na programu v pátek 8. 4. od 17.20.

KATEŘINA ZOUBKOVÁ

FLEŠ

Šéfredaktorka: Rozálie Kloučková • editoři: Klára Mališová, Jiří Kordík, Nikola Páleníčková, František Typovský • korektoři: Karel Bělohoubek, Jasmín Ježková, Michaela Pavlisová, Vladimír Grebennikov • redakce: Lucie Bečvářová, Karel Bělohoubek, Zuzana Borová, Jakub Borovský, Martin Brys, Marek Černovský, Šimon Dytrych, Karolína Fialová, Vladimír Grebennikov, Eliška Chocholová, Jasmín Ježková, Jonáš Klos, Rozálie Kloučková, Jiří Kordík, Eliška Mainclová, Klára Mališová, Kateřina Navrátilová, Lukáš Nechvátal, Nikola Páleníčková, Michaela Pavlisová, Jakub Pavlovský, Daniel Platil, Tomáš Šýkora, Štěpán Šanda, Aneta Šeráková, Šimon Tatiček, Šimon Tittel, Šárka Tmějová, František Typovský, Anja Verem, Kristýna Vlasáková, Michal Voráček, Vendula Vrbová, Kateřina Zoubková